

VIDEO ASISTENT ROZHODCU (VAR)

PROTOKOL

Princípy, praktické opatrenia a postupy

VAR protokol v čo najväčšej možnej miere zodpovedá princípom a filozofii Pravidiel futbalu.

Použitie video asistenta rozhodcu (VAR) je dovolené iba vtedy, ak sú splnené všetky požiadavky na implementáciu stanovené v príručke VAR a organizátor stretnutia alebo súťaže obdržal písomný súhlas FIFA.

Princípy

Použitie VAR počas futbalových stretnutí je založené na sérii princípov a pravidiel, ktoré musia byť priamo aplikované respektíve použité v každom stretnutí, ktoré využíva systém VAR.

1. Video asistent rozhodcu je členom rozhodcovského tímu s nezávislým prístupom k záznamu stretnutia, ktorý môže asistovať rozhodcovi iba v prípade jasnej a očividnej chyby alebo prehliadnutia vážneho incidentu, priestupku v súvislosti s
 - a) gólom
 - b) pokutovým kopom
 - c) udelenou červenou kartou (zjavne nesprávnou druhou žltou kartou, napomenutím)
 - d) chybnou identifikáciou, keď rozhodca napomenie alebo vylúči z hry nesprávneho hráča
 - e) zjavne nesprávne nariadeného kopu z rohu, ak je možné zmeniť rozhodnutie okamžite a bez zdržania znovunadviazania na hru
2. Rozhodca musí vždy urobiť rozhodnutie. Rozhodca nesmie nevykonať rozhodnutie a potom použiť VAR na vyhlásenie rozhodnutia. Jeho rozhodnutie, ktorým umožnil pokračovať v hre po údajnom priestupku, môže byť preskúmané (skontrolované).
3. Pôvodné rozhodnutie vykonané rozhodcom nebude zmenené, pokiaľ opakovaný záber nepreukáže, že toto rozhodnutie bolo jasnou a očividnou chybou.
4. Iba rozhodca môže navrhnúť prezeranie záznamu, VAR a ostatní členovia rozhodcovského tímu môžu rozhodcovi iba odporučiť preskúmanie záznamu.
5. Konečné rozhodnutie je vždy vykonané rozhodcom a to buď na základe informácie od VAR alebo potom, čo rozhodca vykonal preskúmanie vo vyhradenom území pri hracej ploche, ktoré je na tieto účely určené.
6. Na preverovací proces nie je určený žiaden časový limit, keďže presnosť rozhodnutia je dôležitejšia ako rýchlosť.

7. Hráči a členovia realizačného tímu sa nesmú priblížiť k rozhodcovi, obkolesiť ho, ani sa pokúšať ho ovplyvniť v čase, keď je rozhodnutie skúmané, a prebieha proces preverovania, rovnako ako aj pri oznámení konečného rozhodnutia.
8. Rozhodca musí zostať počas procesu preskúmania viditeľný, aby sa zaistila transparentnosť.
9. Ak hra pokračuje po priestupku, incidente, ktorý je neskôr preverovaný, žiadny disciplinárny trest, ktorý bol rozhodcom udelený po priestupku, incidente, nie je zrušený, dokonca ani vtedy, keď bolo pôvodné rozhodnutie zmenené, s výnimkou napomenutia za zmarenie sľubne sa rozvíjajúcej akcie alebo vylúčenia z hry za zmarenie jasnej gólovej príležitosti.
10. Ak bola hra prerušená a následne znovu nadviazaná, rozhodca nemôže preverovať záznam, okrem chybného identifikácie hráča alebo prípadného priestupku týkajúceho sa hrubého nešportového správania, oplútia, pohryzenia alebo pohoršujúceho, urážlivého alebo vulgárneho správania sa.
11. Čas hry pred a po incidente, priestupku, ktorý je určený na preverenie je definovaný v Pravidlách futbalu a vo VAR protokole.
12. Keďže VAR automaticky sleduje a preveruje každé rozhodnutie a situáciu, nie je potrebné, aby tréneri alebo hráči žiadali o preskúmanie.

Preskúmateľná zmena rozhodnutí o priestupkoch, incidentoch v stretnutí

Rozhodca môže prijať asistenciu respektíve pomoc od VAR iba v prípade štyroch kategórií uvedených nižšie v princípoch tohto protokolu.

Vo všetkých týchto prípadoch, situáciách sa môže použiť VAR až po originálnom rozhodnutí rozhodcu, včítane povolenia pokračovať v hre, alebo ak členovia rozhodcovského tímu prehliadli vážny incident, priestupok.

Prvé, originálne rozhodnutie rozhodcu nemôže byť zmenené, pokiaľ nedôjde k jasnej a očividnej chybe včítane akéhokoľvek rozhodnutia rozhodcu, ktoré vykonal na základe informácie od ostatných rozhodcov, napríklad týkajúce sa hráča mimo hry.

Kategórie incidentov, priestupkov, ktoré smú byť preskúmané v prípade potencionálnej jasnej a očividnej chyby alebo prehliadnutia vážneho priestupku, incidentu sú

a) Gól

- priestupok útočiaceho družstva pri rozvinutí gólovej príležitosti alebo možnosti dosiahnuť gól (napríklad hra rukou, zakázaná hra, hráč mimo hry a podobne)
- lopta mimo hry pred dosiahnutím gólu
- rozhodnutie týkajúce sa dosiahnutia respektíve nedosiahnutia gólu
- priestupok brankára a/alebo vykonávateľa pokutového kopu, alebo predčasné vstúpenia útočiaceho alebo brániaceho hráča do pokutového územia, ktorý priamo ovplyvnil hru potom, čo sa lopta odrazí od bránkovej žrde, brvna alebo brankára

b) Pokutový kop

- priestupok hráča útočiaceho družstva, ktorý predchádzal nariadeniu pokutového kopu (napríklad hra rukou, zakázaná hra, hráč mimo hry a podobne)
- lopta mimo hry pred priestupkom
- miesto priestupku (vo vnútri alebo mimo pokutového územia)
- nesprávne nariadený pokutový kop
- priestupok na nariadenie pokutového kopu, ktorý nebol potrestaný

c) Udelená červená karta (zjavne nesprávne udelená druhá žltá karta, napomenutie)

- zmarená jasná gólová príležitosť (zvlášť miesto priestupku a pozície ostatných hráčov)
- surová hra
- hrubé nešportové správanie, pohryzenie alebo oplútie ktorejkoľvek osoby
- pohoršujúce, urážlivé alebo vulgárne správanie

d) Chybná identifikácia vinníka (keď rozhodca napomenie alebo vylúči z hry nesprávneho hráča)

Ak rozhodca potrestá priestupok a potom chybné udelí nesprávnemu hráčovi previnivšieho sa družstva žltú alebo červenú kartu, identita vinníka môže byť preskúmaná. Aktuálny priestupok sám osebe nemôže byť preskúmaný, okrem priestupkov týkajúcich sa dosiahnutia gólu, a ďalej priestupkov, za ktoré sa nariaďuje pokutový kop alebo priamo udeľuje červená karta.

e) Zjavne nesprávne nariadený kop z rohu, ak je možné rozhodnutie zmeniť okamžite a bez zdržania znovunadviazania na hru

Praktické opatrenia

Používanie VAR počas stretnutia zahŕňa nasledujúce praktické opatrenia

- video asistent rozhodcu (VAR) sleduje stretnutie v operačnej video miestnosti, pričom mu pomáha asistent video asistenta rozhodcu (AVAR) a operátor pre opakované záznamy (pri VAR „light“ bez operátora pre opakované záznamy)
- v závislosti na počte uhlov kamery a iných zreteľoch môže byť prítomných aj viac ako jeden asistent VAR a viac ako jeden operátor pre opakované záznamy (pri VAR „light“ bez operátora pre opakované záznamy)
- počas stretnutia majú len oprávnené osoby prístup do operačnej video miestnosti (VOR) alebo môžu komunikovať s VAR / AVAR / operátorom pre opakované záznamy
- VAR má nezávislý prístup k prehrávaniu a kontrole televíznych záznamov
- VAR je pripojený ku komunikačnému systému rozhodcov stretnutia a môže počuť všetko, o čom rozhodcovský tím na hracej ploche komunikuje. VAR môže

komunikovať s rozhodcom, a to po stlačení tlačidla, aby sa predišlo rozptyľovaniu rozhodcu konverzáciou v operačnej video miestnosti

- ak je VAR zaneprázdnený kontrolou alebo preverovaním priestupku, tak môže komunikovať s rozhodcom asistent video asistenta rozhodcu zvlášť v prípadoch, ak je potrebné hru čo najskôr prerušiť alebo zabezpečiť to, aby hra nebola znovu nadviazaná
- ak sa rozhodca rozhodne prezrieť si opakovaný záznam, VAR vyberie najlepší uhol a rýchlosť prehrávania. Rozhodca môže požiadať o dodatočné prehratie priestupku aj z iného uhla a inou rýchlosťou.
- Pravidlá danej súťaže musia jasne určiť, kto nahradí rozhodcu, ak je neschopný začať alebo pokračovať v stretnutí a akékoľvek s tým súvisiace zmeny. V stretnutiach, v ktorých sa využíva VAR, je toto aplikované výmenou operátorov.
- Keďže pre výkon funkcie video asistenta rozhodcu (VAR), asistenta video asistenta rozhodcu (AVAR) alebo operátora pre opakované záznamy (RO) je potrebný špeciálny tréning a kvalifikácia, do pravidiel súťaže musia byť zahrnuté nasledovné princípy:
 - Ak VAR, AVAR alebo operátor pre opakované záznamy nie je schopný začať alebo pokračovať vo výkone svojej funkcie, smie byť nahradený kýmkoľvek, kto je kvalifikovaný pre túto funkciu
 - Ak nie je kvalifikovaná náhrada za VAR alebo za operátora pre opakované záznamy, stretnutie sa musí začať respektíve sa musí v ňom pokračovať bez využívania VAR
 - Ak nie je kvalifikovaná náhrada za AVAR, stretnutie sa musí začať hrať respektíve sa musí v ňom pokračovať bez využívania VAR, okrem akceptovateľných okolností a to takých, ak obe družstvá súhlasia písomnou formou, že stretnutie môže byť hrané respektíve sa môže v ňom pokračovať iba s VAR a operátorom pre opakované záznamy.

Tieto rozhodnutia, ktoré sú uvedené v druhom a treťom odseku vyššie, sa neaplikujú, ak sú na stretnutie delegovaní viac ako jeden AVAR respektíve viac ako jeden operátor pre opakované záznamy.

Postupy

Originálne rozhodnutie rozhodcu

- rozhodca a ostatní rozhodcovia musia vždy urobiť originálne rozhodnutie včítane akejkoľvek disciplinárnej akcie, ako keby nebol prítomný VAR, okrem prípadu prehliadnutia vážneho incidentu, priestupku
- rozhodca a ostatní rozhodcovia nemajú povolené nevykonať rozhodnutie, keďže by to mohlo byť chápané ako slabý, nerozhodný, nespoľahlivý spôsob rozhodovania, a viedlo by to k príliš veľkému množstvu preskúmaní a zároveň k značným problémom v prípade zlyhania tejto technológie

- rozhodca je jediná osoba, ktorá môže urobiť konečné rozhodnutie, VAR má rovnaký status ako ostatní rozhodcovia a môže rozhodcovi iba asistovať
- oneskorenie signalizovania zástavkou respektíve signálu píšťalkou pre priestupok sú prípustné iba pri veľmi jasnej útočnej akcii, keď hráč má jasnú gólovú príležitosť, možnosť dosiahnuť gól alebo má voľnú cestu k prieniku do pokutového územia súpera
- ak asistent rozhodcu oneskoruje signalizáciu zástavkou pre priestupok, musí zdvihnúť zástavku, ak útočiace družstvo dosiahlo gól, alebo ak je nariadený pokutový kop, voľný kop, kop z rohu alebo vhadzovanie lopty spoza postrannej čiary, alebo družstvo znovu získa kontrolu nad loptou potom, čo pôvodný útok skončil. Vo všetkých ostatných situáciách by sa mal asistent rozhodcu rozhodnúť, či zdvihne zástavku alebo nie, a to v závislosti od požiadaviek hry.

Kontrola

- VAR automaticky kontroluje záznamy videokamier pri každom potencionálnom alebo aktuálnom dosiahnutí gólu, pokutovom kope alebo pri rozhodnutí o priamo udelení červenej karte, alebo v prípade chybného identifikácie hráča, použitím rôznych uhlov kamery a rýchlostí prehrávania.
- VAR môže kontrolovať video záznamy v normálnej rýchlosti alebo v spomalenom režime, ale vo všeobecnosti by malo byť prehrávanie v spomalenom režime použité iba na overovanie faktov, akými sú napríklad pozícia priestupku alebo hráča, bod kontaktu pri fyzických priestupkoch alebo hre rukou, lopta mimo hry včítane rozhodnutia o dosiahnutí alebo nedosiahnutí gólu. Pri určení intenzity priestupku by mala byť použitá normálna rýchlosť prehrávania, rovnako ako aj pri rozhodnutí, či sa jednalo o hru rukou.
- Ak kontrola neodhalí jasnú a očividnú chybu alebo prehliadnutie vážneho incidentu, priestupku, potom nie je zvyčajne potrebné, aby VAR komunikoval s rozhodcom, prebieha len takzvaná „tichá kontrola“. Avšak niekedy takáto tichá kontrola pomáha rozhodcovi alebo asistentom rozhodcu lepšie manažovať hráčov a samotné stretnutie, najmä ak VAR potvrdí, že nedošlo k jasnej a očividnej chybe alebo nebol prehliadnutý vážny incident, priestupok.
- Ak je potrebné, aby znovu nadviazanie na hru bolo oneskorené pre preskúmanie, kontrolu, rozhodca bude toto signalizovať jasným držaním prsta k slúchadlu, headsetu a natiahnutou druhou rukou. Tento signál musí byť udržiavaný do skončenia kontroly, keďže to znamená, že rozhodca dostáva informácie od VAR alebo ostatných rozhodcov.
- Ak kontrola naznačuje pravdepodobnú jasnú a očividnú chybu alebo prehliadnutie vážneho incidentu, priestupku, VAR bude túto informáciu komunikovať s rozhodcom, ktorý potom rozhodne, či bude alebo nebude iniciovať jej preskúmanie.

Preskúmanie záznamu

- rozhodca môže iniciovať preskúmanie potenciálnej jasnej a očividnej chyby alebo prehliadnutie vážneho incidentu, priestupku, keď
 - VAR alebo niektorý z ostatných rozhodcov odporúčajú preskúmanie
 - rozhodca má podozrenie, že bol prehliadnutý vážny incident, priestupok
- ak už hra bola prerušená, rozhodca oneskorí jej nadviazanie
- ak hra ešte nebola prerušená, rozhodca ju preruší v čase, keď sa lopta nachádza v neutrálnej zóne, to znamená v takej časti hracej plochy respektíve v takej situácii, keď zvyčajne ani jedno družstvo nie je v útoku a ukáže signál symbolu TV obrazovky
- v oboch situáciách musí rozhodca naznačiť, že bude nasledovať preskúmanie a to jasným naznačením symbolu televíznej obrazovky (jej rámu)
- VAR opíše rozhodcovi, čo je možné vidieť na opakovanom zázname, a rozhodca potom
 - ukáže symbol TV obrazovky, ak ešte nebol ukázaný a ide do preverovacej zóny, kde vykoná preskúmanie na mieste mimo hracej plochy k tomuto účelu určenom a to predtým, ako oznámi konečné rozhodnutie. Ostatní rozhodcovia si záznam neprezerajú, pokiaľ ich o to rozhodca za výnimočných, ním zvážených okolností nepožiada, alebo
 - urobí finálne rozhodnutie na základe vlastného rozhodcovského pohľadu a informácie od VAR, a ak je to primerané, po podnete od ostatných rozhodcov.
- po ukončení oboch procesov preskúmania, musí rozhodca ukázať symbol televíznej obrazovky a musí ihneď nasledovať konečné rozhodnutie
- pre subjektívne rozhodnutia, ako sú napríklad intenzita zakázanej hry (napádania), ovplyvňovanie (zasahovanie, napádanie) pri hráčovi mimo hry, zvažovanie pri hre rukou, je primerané preskúmanie mimo hracej plochy na mieste na to určenom.
- pre faktické rozhodnutia, ako sú napríklad miesto priestupku alebo pozícia hráča pri hráčovi mimo hry, miesto kontaktu pri hre rukou, zakázanej hre, lokalizovanie miesta mimo alebo vo vnútri pokutového územia, lopta mimo hry a podobne, je zvyčajne primeraná len VAR kontrola. Preskúmanie mimo hracej plochy na mieste k tomu určenom môže byť využité pre faktické rozhodnutie, ak to pomôže k manažovaniu hráčov respektíve stretnutia alebo k dôveryhodnosti rozhodnutia napríklad pri kritickom rozhodnutí v záverečnej časti stretnutia.
- rozhodca môže požiadať o zábery z rozličných uhlov kamery respektíve pri rôznych rýchlostiach prehrávania, ale vo všeobecnosti, spomalené zábery by mali byť použité len na fakty, ako sú napríklad miesto priestupku respektíve pozícia hráča, miesto kontaktu pri fyzických priestupkoch a hre rukou, lopta mimo hry včítane dosiahnutia alebo nedosiahnutia gólu. Normálna rýchlosť by mala byť použitá na určenie intenzity priestupku alebo na rozhodnutie o tom, či došlo k hre rukou
- pri rozhodnutiach o priestupkoch týkajúcich sa gólov, pokutového kopu, udelenia červenej karty pre zmarenie jasnej gólovej príležitosti, môže byť potrebné

prehodnotiť aj útočnú fázu hry vedúcu priamo k rozhodnutiu o prípadnom priestupku, pričom sa to môže týkať skutočností od momentu, akonáhle útočiacie družstvo získalo loptu v otvorenom priestore

- Pravidlá futbalu nedovoľujú opätovné rozhodovanie pri kope z rohu, vhadzovaní lopty spoza postrannej čiary a podobne, ak už bolo nadviazané na hru. Tieto situácie preto nemôžu byť v takomto prípade preskúmané.
- ak bola hra prerušená a následne bola znovu nadviazaná, rozhodca môže vykonať preskúmanie a udeliť primerané disciplinárne sankcie len v prípade chybného identifikácie hráča alebo potenciálneho vylúčenia týkajúceho sa hrubého nešportového správania, plútia, pohryzenia alebo dopustenia sa urážlivého, pohoršujúceho alebo vulgárneho správania.
- proces preskúmania by sa mal uskutočniť čo najefektívnejšie, ale presnosť konečného rozhodnutia je dôležitejšia ako rýchlosť. Z tohto dôvodu, a pretože niektoré situácie sú zložité s niekoľkými rozhodnutiami o niekoľkých priestupkoch, nie je stanovený žiaden maximálny časový limit pre proces preskúmania.

Konečné rozhodnutie

- keď je proces preskúmania skompletizovaný, rozhodca musí ukázať respektívne naznačiť symbol televíznej obrazovky a oznámiť konečné rozhodnutie. Súťaže môžu zaviesť aj systém, v ktorom rozhodca verejne vysvetľuje a oznamuje rozhodnutia po „preskúmaní“ VAR alebo dlhšej „kontrole“ VAR, ako sa uvádza v usmerneniach FIFA a príručke VAR
- rozhodca potom vykoná, zmení alebo zruší akúkoľvek disciplinárnu sankciu, ak je to v súlade s VAR protokolom a nadviaže na hru v súlade s Pravidlami futbalu.

Hráči, náhradníci a členovia realizačných tímov

- Keďže VAR automaticky kontroluje každú situáciu respektíve prípadný priestupok, nie je potrebné, aby tréneri alebo hráči žiadali o jej kontrolu, preverenie alebo preskúmanie.
- Hráči, náhradníci, vystriedaní hráči a členovia realizačných tímov sa nesmú pokúšať ovplyvňovať rozhodcu alebo narúšať proces preskúmania, včítane oznámenia o konečnom rozhodnutí.
- Počas preverovacieho procesu, by mali hráči zostať na hracej ploche, náhradníci, vystriedaní hráči a členovia realizačných tímov by mali zostať mimo hracej plochy vo svojej technickej zóne.
- Ak hráč, náhradník, vystriedaný hráč alebo člen realizačného tímu nadmerne ukazuje symbol televíznej obrazovky alebo vstúpi do územia určeného na preskúmanie rozhodnutia pri hracej ploche, bude napomenutý ŽK.
- Ak hráč, náhradník, vystriedaný hráč alebo člen realizačného tímu vstúpi do operačnej video miestnosti, bude vylúčený z hry ČK.

Platnosť stretnutia

V princípe by stretnutie nemalo byť považované za neplatné, ak

- je nefunkčná alebo chybná VAR technológia (rovnako, ako to platí aj pri GLT technológii na bránkovej čiare)
- je do chybného alebo nesprávneho rozhodnutia zapojený VAR, pretože VAR je rozhodca
- nie je preskúmané rozhodnutie o incidente alebo priestupku
- je preskúmaná situácia, ktorá nepatrí do jednej zo štyroch vyššie určených kategórií pre preskúmanie

PRAKTICKÉ POKYNY PRE ROZHODCOV

Úvod

Tieto pokyny obsahujú praktické rady a odporúčania pre rozhodcov, ktoré dopĺňajú informácie, ktoré sú uvedené v texte samotných Pravidiel futbalu.

Činnosť rozhodcu v zmysle štruktúry, obsahu a koncepcie Pravidiel futbalu je popísaná v Pravidle 5. Od rozhodcov sa očakáva, že použijú pri rozhodovaní „zdravý rozum“ a uplatnia „ducha hry“. Napríklad pri rozhodnutiach súvisiacich s tým, či sa stretnutie uskutoční, respektíve či sa v stretnutí bude pokračovať a podobne.

Platí to hlavne pre nižšie úrovne futbalu, kde nie je vždy možné striktné uplatňovať Pravidlá futbalu. Napríklad, pokiaľ nie je ohrozená bezpečnosť účastníkov stretnutia, mal by ho rozhodca začať, respektíve pokračovať v ňom, ak

- chýba jedna alebo viac rohových zastávok
- sú menšie nedostatky vo vyznačení hracej plochy, napríklad rohového územia, stredového kruhu a podobne
- nie sú bránkové žrde alebo bránkové brvno bielej farby a podobne.

V takýchto a podobných prípadoch by mal rozhodca, so súhlasom oboch tímov, stretnutie začať, respektíve v ňom pokračovať. Musí o týchto skutočnostiach podať správu príslušnému riadiacemu orgánu.

POZIČNÉ POSTAVENIE, POHYB A TÍMOVÁ SPOLUPRÁCA

1. Základné pozičné postavenie a pohyb

Najlepšie pozičné postavenie je to, z ktorého rozhodca môže urobiť správne rozhodnutie. Všetky odporúčania týkajúce sa pozičného postavenia musia zohľadňovať špecifické informácie o tímoch, hráčoch a udalostiach v stretnutí.